

MILITARY REVIEW

De, ki védelmezi a hadtáp területet?

(Irtta: Calvin C. Seybold, az USA Szárazföldi Haderő Tartalékának őrnagya)

(Fordítás a MILITARY REVIEW 1979. 1. sz.-ából)

Bár az USA szárazföldi haderő az FM 100-5 harcszabályzatban állást foglalt egy elképzelés mellett, amely a hadtápterület védelmével foglalkozik, mégis kétséges lehet ennek az elképzelésnek a végrehajtására való képességünk. Például, az Egyesült Államok két európai feladatú hadtesttel rendelkezik. A nyugatnémet territoriális erőknél vannak bizonyos hadtápterületet védő feladataik, azonban felelősségi területük a hadtest hadtápterületek határainál kezdődnek, illetve addig tartanak. Az amerikai elképzelés hadtápterületi harci központok (RAOC - Rear Area Operations Center) létrehozását sürgeti, azonban az aktív szárazföldi erőknél nincsenek ilyen hadtápterületi harci központok. A hadtest támogató parancsnokság parancsnokának általános támogató és közvetlen támogató alakulatok fognak rendelkezésre állni a mögöttes területeken a hadtápterület védelmi feladatok végrehajtására. Miért nem utalnak a hadtest támogató parancsnokság alárendeltségébe egy vagy több könnyű gyalogzászlóalj a hadtápterület védelmi feladatok végrehajtására. Ezenkívül ezeket a harci alakulatokat a hadtestparancsnok fel tudná használni a hadtest szárnyain betört ellenség feltartóztatására vagy pedig felhasználhatók lennének visszavonuláskor. Mind a Szárazföldi Haderő Tartalék, mind pedig a Nemzeti Gárda állományába tartozó alegységeket kiválogatási alapon be lehetne osztani ilyen feladatok végrehajtására.

*

A „MÉRTÉKLETESÉG” a ma szárazföldi haderejének a jelszava. Ez a harcászati, az anyagi és az adminisztratív funkciókban egyaránt tökröződik. Azonban seholsem nyilvánvalóbb mint a támogató csapataink állományának megnyírbálásában annak érdekében, hogy fenn tudják tartani a harcos alakulatok állományát.

Ez a cikk az alkalmazott, szétbontakoztatott USA-hadtestek alapvető problémájával, mégpedig a megfelelő hadtáp-területvédelmi lehetőségének hiányával fog foglalkozni.

Általánosan elfogadott dolog, hogy az Egyesült Államokra nézve a legsúlyosabb veszély a Szovjetunióval való általános háború lenne. A világon egye-

düli térség, ahol az Egyesült Államok és a Szovjetunió közvetlenül szemben áll egymással, az Közép-Európa. A Szovjetunió a Varsói Szerződés fő ereje, míg az Egyesült Államok az Észak-atlanti Védelmi Szerződés (NATO) legerősebb tagja.

Az Egyesült Államoknak jelenleg két szétbontakoztatott hadteste van Nyugat-Németország déli területén. Ezek a hadtestek 100 000 főből állnak és ez az Egyesült Államok NATO-beli személyi kötelezettségének zömét teszi ki. Ennek az erőnek a hadtápterület védelmi elképzelését az 1977-ben kiadott FM 100-5, Műveletek (Operations) című harcszabályzat fejezi ki:

„A hadtápterületet légi támadástól és a légi mozgékonyaságú, valamint a légi szállítási csapatok tevékenységével szemben meg kell védeni. Légi mozgékonyaságú alakulatoknak kell, ha lehetséges, széles körű terület felderítéssel biztosítani a hadtápterületen az ilyen támadások felderítését. Amint ellenséges légi mozgékonyaságú vagy légi szállítási alakulatokat észlelnek, légi mozgékonyaságú gyalogságot vagy más, rendelkezésre álló mozgékony erőket kell gyorsan a feltartóztatásukra és megsemmisítésükre összpontosítani. Ezen túlmenően, páncélelhárító helikopterek támadhatják és pusztíthatják az ellenség azon páncélos részeit, amelyek már áttörték a védelmünket. Azonban, nagy erők nem tartalékolhatók ilyen célokra, így az általános támogató és kiszolgáló csapatrészeket ki kell képezni és fel kell készíteni a közelbiztosításra, az önvédelemre, beleértve a harckocsicsapatok elleni védelmet is.” (FM 100-5, Operations harcszabályzat, Szárazföldi Haderő Minisztérium 1976. július 1-i kiadás, 5-14. oldal.)

A harcszabályzat annak kijelentésével folytatja, hogy a fogadó nemzet (ebben az esetben Nyugat-Németország) szintén átfogó jellegű felelősséggel tartozik a hadtápterület védelméért.

A nyugatnémetek külön a területük védelmére a NATO alárendeltségébe nem tartozó erőt hoztak létre. A haderőnek ezt a részét területiális erőknek nevezik. A területiális erők elvi szervezését a csatolt vázlat szemlélteti.

A területiális erőknek a körzetüket illetően kiterjedt kötelezettségeik vannak. Felelősek a károk felméréseért, a műszaki munkákért, a forgalomszabályozásért, a tartalék kórházi rendszer működtetéséért, a polgári lakossággal való kapcsolat fenntartásáért és a polgári lakosság tájékoztatásáért (RB 100-3 jelzésű tájékoztató a brit, a nyugatnémet és az USA-erők egymás közötti kölcsönös megfeleléséről, alkalmazhatóságáról, USA Szárazföldi Haderő Parancsnoki és Törzstiszti Akadémia – US Army Command and General Staff College, Fort Leavenworth, Kansas – 1977-es kiadása 2-45. oldal.)

Azonban az ő felelősségük a hadtápterület védelmében hivatalosan az USA-hadtestek hadtápterületének határánál kezdődik (FM 100-5, Operations harcszabályzat 13-9. oldalon).

Tadnak-e egyáltalán a területiális erők valamilyen hadtápterület védelmi műveletet végrehajtani az USA-hadtestek mögöttes területein? A nyugatnémet szárazföldi erő pontosan ilyen módon akarja felhasználni a területiális erőket (Helmut Zedlick-kel, az USA Szárazföldi Haderő Parancsnoki és Törzstiszti Akadémiájának nyugatnémet szekciója vezetőjével 1978. január 25-én készített interjú alapján.). Azonban a többirányúságból adódóan a hadtest támogató parancsnokság (COSCOM) parancsnoka arra kényszerülhet, hogy akár három, vagy még több katonai körzet parancsnokával kelljen koordinálnia a feladatokat. Ez széttördeli a parancsnok hadtápterület védelmi tervezését és három vagy több

különböző szervezettel való koordinálást tesz szükségessé, feltéve természetesen, hogy a katonai körzetek parancsnokai elfogadják a hadtápterület védelmében rájuk háruló feladatokat. Nincs semmi, ami előírná számukra, hogy hadtáp területi támogatást nyújtsanak az amerikai hadtestnek a hadtest területén belül. A nyugatnémet területi erők jelenlegi szervezését és fegyverzetét tekintve, tény, hogy nem képesek elegendő tenni háború esetén a rájuk váró feladatoknak. Korlátozott képességgel rendelkeznek a hadtápterületen alkalmazott ellenséges légi- vagy tengeri-deszant felszámolásához, vagy betört ellenséges gépesített csapatok feltartóztatásához (az előbb említett RB 100-3 jelzésű tájékoztató 2-10. oldalon).

Ezért az NSZK-ban állomásozó USA-hadtesteknek saját maguknak kell megtervezniük a mögöttes területeik védelmét.

Mit is jelent pontosan az a kifejezés, hogy *hadtápterület védelmi művelet*? NATO-szövetségi vonatkozásban a részleteket a 2079. sz. Állandó Egyezményben (STANAG – Standard Agreement Number 2079) fektették le. A szárazföldi haderő csaknem minden harcsszabályzatában, segédletében megtalálható ennek az egyezménynek egy másolata, amely a hadtápterületi általános támogatással és kiszolgálással foglalkozik (mind a Szárazföldi Haderő Minisztérium 1976. áprilisi 30-i kiadású FM 100-10 jelzésű, Harcterületi támogatás és kiszolgálás című szabályzatában, mind pedig az FM 31-85 jelzésű, Hadtápterület védelmi műveletek című, 1970. július 17-i kiadású szabályzatában a függelékek között megtalálható a 2079. sz. Állandó Egyezmény egy-egy másolata).

Ez az egyezmény a következők szerint határozza meg a hadtáp területi biztonságot (RAS – Rear Area Security): „Mindazok az intézkedések, amelyeket ellenséges légideszant támadását, szabotázsakciókat, beszivárgást, diverziós cselekményeket, lélektani vagy propaganda-hadviselés megkezdését megelőzően (alatt vagy után) foganatosítottak annak érdekében, hogy az adott helyen csökkentsék az ellenség tevékenységének hatását” (FM 100-10 jelzésű, Harcterületi támogatás és kiszolgálás című szabályzat, c-13. oldal).

Ugyanez az egyezmény a hadtápterületi pusztítás-következmény felszámolást (ADC – Area Damage Control) a következők szerint fogalmazza meg: „Mindazok az intézkedések, amelyeket a katonai műveletek során egy tömeges rombolást okozó támadást vagy természeti katasztrófát megelőzően (alatt vagy után) kiadtak annak érdekében, hogy az adott helyen minimumra csökkentsék ezek közvetlen hatását” (FM 100-10 jelzésű szabályzat c-13. oldal).

Mindkét tevékenység természetesen hadtápterület védelmi feladatokat is tartalmaz. (Megjegyzés: a hadtápterület megfelel a hadtápkörlet fogalmának).

Az egyezmény mindezekén túlmenően körvonalazza azokat a tervezési és parancsnoki munkákat, amelyeket az állandó egyezmény minimumként megkövetel. Azonban egy külön szakasz, amelyet külön a hadtáp területi biztonságnak szenteltek, ezeket a kitételeket tartalmazza:

(c) Minden alakulat felelős helyi biztonságaért, azonban rendszeren a kiszolgáló csapatok nem kapnak biztonsági feladatokat a saját létesítményeik védelmén kívül.

(d) A kiszolgáló csapatokon kívül az alakulatoknak megszabható feladatok között szerepelhetnek a következők (azonban a feladatok nemcsak ezekre korlátozódhatnak):

(i) Megtámadott létesítmények és csapatok tehermentesítése és kiszabadítása.

- (ii) Útvonalakon járőrözés és menetoszlopok oltalmazása.
- (iii) Diverzáns vagy beszivárgó erők tevékenységére alkalmas területek megfigyelés alatt tartása.
- (iv) Az ellenséges erők kidobására vagy leszállásra alkalmas körzetek védelmének megtervezése.
- (v) Az adott körzetekben működő ellenség felkutatása, lefogása és pusztítása (az előbb már idézett FM 100-10 jelzésű szabályzat c-14. oldal).

Ezenkívül az állandó egyezmény példákat tartalmaz a hadtápterületi védelemre, valamint a hadtápterületi csapás következmény felszámolásra vonatkozó parancsokra.

Az Egyesült Államok, minthogy egyik aláírója a 2079. sz. Állandó Egyezménynek, az abban foglalt elveket és eljárásokat legalább a NATO hadműveleti területen követnie kell.

Az Állandó Egyezmény általános elveinek megfelelően az Egyesült Államok rendelkezik a Szárazföldi Haderő Tartalékához tartozó hadtápterületi harci központokkal, hogy eleget tudjon tenni a parancsnoki irányítás, valamint a tervezés követelményeinek. Azonban jelenleg a szárazföldi haderő aktív állományában nincsenek hadtápterületi harci központok.

Bár nem sértjük meg az egyezmény szövegét, különösen azt a részét, amely a hadtápterületi biztonságot tárgyalja, mégis állítom, hogy legalábbis a szellemét megsértjük.

Az Egyesült Államok szárazföldi hadereje a hadtáp területi biztonsággal összefüggő műveleteket érintő elveit az 1970 júliusában kiadott FM 31-85 jelzésű, Hadtápterület védelmi (RAP – Rear Area Protection) műveletek című szabályzatában rögzítette. Ez a harcszabályzat részletes útmutatást ad a hadtápterület védelmi műveletek mikéntjét és hogyanját illetően, azonban nagyon szűkszavú a „kik”-et illetően. Részletesen tárgyalja a hadtápterületi biztonság tartalmát és a csapás következményei felszámolásának fázisait (a „csapás” alatt ebben az esetben nemcsak atomcsapásokat, hanem a csapatok, a repülőök, a tüzérség stb. csapásait, sőt talán a természeti katasztrófákat is lehet érteni. – ford.), azonban arról nem tesz említést, hogy hol található az ehhez szükséges élőerők, a tüzerök, a híradó- és szállítófelszerelés. Az FM 31-85 szabályzat D függeléke érinti szűkszavúan a különböző kiszolgáló és kiszolgáló-támogató elemeket, amelyek biztosítják a hadtáp területi biztonsági műveletekhez szükséges anyagi eszközöket. Pillanatnyilag azonban úgy állunk, hogyha a könnyű felszerelést karbantartó (általános támogató) századból a javító szakaszt elküldenénk, hogy egy rajtaütés vagy leszállás következményeit egy menetoszlopnál számolja fel, nemcsak a javító szakaszt tizedeltetnénk meg, hanem elvesztenénk a magas fokon specializált, könnyűfelszerelést karbantartó (általános támogató) század legjelentősebb részét is.

A kiszolgáló és támogató-kiszolgáló alakulatoktól ugyan elvárhatjuk, hogy ezen a területen gondoskodjanak embereik és létesítményeik biztonságáról, azonban magunkat csapnánk be, ha azt várnánk tőlük, hogy a hadtápterület védelmi biztonságunk fő erői legyenek. Még abban az esetben is az ellenség feladatának teljesítését segítenénk elő, ha ellenlökő erőkhöz osztanánk be néhány óras harci feladattal a kiszolgáló alegységeket és ezt a feladatot sikeresen oldanák meg.

Kétséges, hogy a hadtest támogató parancsnokságaink sok ilyen győzelmet engedhetnének meg maguknak a hadtest harcos fegyvernemeinek kiszolgálásának, támogatásának követelménye mellett.

Nos, akkor mit kellene tenni a hadtápterületi harci központok koncepciója érdekében és annak érdekében, hogy az alkalmazott amerikai hadtesteknek igazi hadtápterület védelmi műveletet tudjunk biztosítani? Számíthatunk a fogadó ország segítségére, de nem várhatjuk el, hogy a mi feladatainkat helyettünk oldják meg. A támogató alakulatoknak a hagyományos harci feladatokban való alkalmazásának nyilvánvaló hátrányai vannak. Az egyik az, hogy nincs támogatás, amíg a harc feladat tart, a másik pedig az, hogy a feladat végrehajtása után a személyi veszteségek következtében lecsökken a javító kapacitás. Nyilvánvaló, hogy egyedüli helyes megoldás néhány olyan harcos alakulat feletti rendelkezés lenne, amelyek a hadtáp területi védelemhez megfelelő állománnyal, tüzeróvel, híradó eszközökkel és kellő tapasztalatokkal rendelkeznek.

Lehetséges-e ez egyáltalán? Fenntarthatjuk-e ésszerűsítési elképzeléseinket és emellett hadtápterületi biztonsági feladatokra még külön erőket tartunk fenn? Sokan vannak bizonyára, akik nemmel válaszolnak. Ők úgy érzik, hogy éppen a hadtápterületeinken kell bizonyos kockázatokat vállalnunk annak érdekében, hogy legyen elég reagálási időnk a Szovjetunió nagy harci erejével szemben.

Azonban ismerve a szovjet doktrínának a légi vagy/és helikopter szállítású csapatainak a támadó harc során a mozgás és az anyagi ellátás meghiúsítása érdekében való alkalmazásáról vallott nézeteit, valamint figyelembe véve azt a tényt, hogy a szovjetek legalább öt légi szállítású hadosztállyal rendelkeznek a NATO-csapatok csapásmérő hatótávolságán belül, akkor elfogadunk-e bizonyos kockázatot, vagy orosz rulettet játszunk töltött pisztollyal?

Úgy érzem, nincs más választásunk, minthogy harcos alakulatokat osztunk be hadtápterület védelmi feladatokra. Ez nemcsak azt eredményezné, hogy az amerikai erők megfelelően a 2079. sz. Állandó Egyezmény követelményeinek, hanem kellő harcászati eredménnyel is járna.

Melyek azok az alakulatok, amelyek a feladatot illetően a legnagyobb rugalmassággal, megfelelő felszereléssel és személyi állománnyal rendelkeznek és megtalálhatók a szárazföldi haderő mindkét összetevőjénél, azaz a tartalékban és az aktív erőben is?

Ebből a szempontból a hadtápterület védelmi feladatokra a könnyű gyalogzászlóaljok jöhetnek számításba (az önálló könnyű gyalogdandár 7-175H jelű szervezési tábla szerinti könnyű gyalogzászlóalja. A szervezési tábla megtalálható a Szárazföldi Haderő Minisztérium FM 101-10-2 jelzésű, Szervezési, technikai és anyagi adatok a nem hadosztály-alárendeltségű alakulatok szervezési és felszerelési tábláiból című 1975. július 15-i kiadás 5-13. oldal). Ezek a zászlóaljok rendelkeznek mindazokkal az anyagi eszközökkel, amelyekkel minden hadtápterület védelmi feladatot meg tudnának oldani. A hadtest támogató parancsnokság részéről megnövelt szállítóképesség, mint például a helikopteres szállítás, tovább növelné az alakulat képességeit.

Javasolható, hogy a fenti FM 101-10-2 jelzésű törzstiszti kézikönyvet módosítani kellene. A 7-175H jelzésű szervezési és felszerelési állománytáblát a biztonsági feladatokra, különösen a hadtápterületi biztonsági feladatokra való képesség megjelöléssel kellene kiegészíteni, és engedélyezni kell, hogy hadtest támogató

parancsnokságoként egy könnyű gyalogzászlóaljat lehessen rendszeresíteni. Ez még csak körvonalaiiban meglévő elképzelés, részleteiben tanulmányozni kellene az optimális alkalmazás kérdéseit a hadtest támogató parancsnokság keretei között.

Könnyű gyalogzászlóaljaink alkalmazása talált pénz lenne. Az elsőrendű fontosságú előny az lenne, hogy a hadtest saját hadtápterület oltalmazóval rendelkezne, amely alakulat emellett részt vehetne az előforduló károk felszámolásában ugyanúgy, mint ahogyan ez a feladat a hadtest támogató parancsnokság többi alárendeltjére is kiszabható.

Másodlagos, de hasonló fontosságú előnye ennek az ajánlásnak, hogy a hadtest támogató parancsnokság parancsnoka saját harcos erővel tudja támogatni a többi támogató alakulatát egy általános, hadtest méretű visszavonulás alkalmával, segíteni tudná ártelepülésüket az előrenyomulás során vagy felhasználhatók lennének a szárnyakon betört ellenség feltartóztatására.

Ahhoz, hogy a könnyű gyalogzászlóaljakat hadtápterület védelmi feladatokra felhasználhassuk, ehhez nem kell a haderő aktív részéhez tartozniuk. A Válogatott Tartalék és/vagy a Nemzeti Gárda alakulatokat lehetne ezekre a feladatokra kijelölni. Azonban nincs kizáró ok arra sem, hogy elit alakulatok, mint például a 82. légiszállítású hadosztály vagy a 101. légiszállítású (légi roham-) hadosztály alegységei lássanak el hadtápterület védelmi feladatokat; legalábbis az USA-hadtest alkalmazásának kezdeti időszakában. Ezek a könnyű gyalogos alegységek ideális csapatok lennének mind a hadtest védelmi, mind pedig a támadó tevékenységében. Azzal, hogy a hadtest támogató parancsnokság alárendeltségébe könnyű gyalogos alakulatokat helyezünk, jobban el tudjuk látni a hadtápterület védelmi feladatokat és nagyobb mélységet tudunk biztosítani erőinknek. Ha a hadtest támogató parancsnokság biztosítaná a helikoptereket és más szállítóeszközöket, akkor nem sértenénk meg a haderő mértékletességi célkitűzéseit, közben pedig megoldaná az alkalmazott USA-hadtest hadtápterülete védelmének problémáit.

*A Német Szövetségi Köztársaság
territoriális erőinek elvi szervezése*

